

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 13.2.2008
COM(2008) 68 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Eiropas Robežu uzraudzības sistēmas (*EUROSUR*) izveidošanas izpēte

{SEC(2008) 151}
{SEC(2008) 152}

1. IEVADS

Komisija 2006. gada 30. novembra paziņojumā par Eiropas Savienības dienvidu jūras robežu pārvaldības stiprināšanu¹ ierosināja izveidot pastāvīgu *krasta patruļu tīklu* dienvidu ārējām jūras robežām un *Eiropas uzraudzības sistēmu robežām*.

Eiropadome 2006. gada 14. un 15. decembrī paziņoja, ka „prioritāra būs Eiropas uzraudzības sistēmas izveide dienvidu jūras robežām”.

Ņemot vērā Eiropas patruļu tīkla (EPT) izveidei paveikto, pamatojoties uz *MEDSEA* pētījumu² un *BORTEC* tehniski ekonomiskās izpētes³ rezultātiem, šā paziņojuma mērķis ir izpētīt parametrus, saskaņā ar kuriem varētu izstrādāt Eiropas robežu uzraudzības sistēmu (*EUROSUR*), kas sākotnēji būtu vērsta uz ES dienvidu un austrumu ārējām robežām, un ieteikt dalībvalstīm rīcības plānu šādas sistēmas ieviešanai.

Šā paziņojuma elementi, kas attiecas uz ārējo jūras robežu uzraudzību, ir daļa no Eiropas integrētās jūrniecības politikas vispārējā regulējuma⁴.

Saskaņā ar definīciju Šengenas robežu kodeksā⁵ robežkontrole sastāv no pārbaudēm, ko veic robežšķērsošanas vietās (robežpārbaudes) un robežuzraudzība starp robežšķērsošanas vietām (robežuzraudzība). Šajā paziņojumā galvenā uzmanība pievērsta robežuzraudzības stiprināšanai ar mērķi nepieļaut neatļautu robežas šķērsošanu, apkarot pārobežu noziedzību un atbalstīt pasākumus, ko veic pret personām, kas robežu šķērsojušas nelikumīgi.

Tas ir jāskatās kontekstā ar Šengenas četru pakāpju piekļuves kontroles modeli⁶, ietverot sadarbību ar trešām valstīm, un tam ir jāveicina ES robežkontroles politikas koordinēšana ar citiem politikas virzieniem, piemēram, pētniecību un attīstību, zvejniecību un transportu.

Pēc pilnīgas tā ieviešanas *EUROSUR* būs izšķiroša nozīme turpmākai pakāpeniskai vienotas Eiropas integrētās robežu pārvaldības sistēmas izveidei. Īstenojot dažādus pasākumus, kas aprakstīti šajā paziņojumā, Ārējo robežu fondam⁷ jābūt par galveno solidaritātes mehānismu dalībvalstīm, lai sadalītu finanšu slogu Eiropas Savienībā.

¹ COM(2006) 733.

² 2006. gada 14. jūlija *MEDSEA* Vidusjūras patruļu tīkla tehniski ekonomiskā izpēte, sagatavojis *FRONTEX*.

³ Uzraudzības sistēmas (Eiropas uzraudzības sistēma) izveides tehniski ekonomiskā izpēte, Varšava, iesniedzis *FRONTEX* 2007. gada 12. janvārī. Salīdzinājumam sk. arī „Eiropas Savienības jūras robežu kontroles tehniski ekonomiskā izpēte”, iesniedzis *CIVIPOL* 2003. gada 4. jūlijā.

⁴ COM(2007) 575, 10.10.2007.

⁵ Regulas (EK) Nr. 562/2006 2. un 12. pants, OV L 105, 13.4.2006., 1. lpp.

⁶ Šengenas piekļuves kontroles modelis sastāv no šādām četrām pakāpēm: pasākumi konsulātos, sadarbība ar kaimiņvalstīm, robežkontrole un kontroles pasākumi Šengenas zonā, ieskaitot atgriešanu.

⁷ 2007. gada 23. maija lēmums 574/2007/EK, OV L 144, 6.6.2007., 22. lpp.

2. ROBEŽUZRAUDZĪBAS TURPMĀKAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI UN PROBLĒMAS

2.1. Problēmas

2.1.1. Pašreizējā uzraudzības infrastruktūra un koordinācija valstu līmenī

Pašlaik valstu robežu uzraudzības sistēmas aptver tikai dažus izraudzītus ES ārējo robežu segmentus. *BORTEC* pētījums parādīja, ka astoņās dalībvalstīs, kuras robežojas ar Vidusjūru un Atlantijas okeāna dienvidu daļu, robežuzraudzībā ir iesaistītas apmēram 50 iestādes no 30 institūcijām, kuru kompetences un sistēmas dažkārt pārklājas.

2.1.2. Pašreizējais uzraudzības instrumentu pārklājums

Tehnisko (radaru/optisko sensoru pašreizējais sniegums, satelītu ierobežotā pieejamība) un finansiālo šķēršļu dēļ zonas, kas pakļautas novērošanai, pašlaik ir ierobežotas un aptver tikai atsevišķus līdzenumu vai piekrastes rajonus, kā arī tos sauszemes vai atklātās jūras robežu posmus, kuros tiek veikti novērošanas pasākumi.

2.1.3. Sadarbība ar trešām valstīm

Migrācijas radītā spriedze izraisa ievērojamas problēmas ne tikai dalībvalstīm, kas atrodas Vidusjūras ziemeļu krastā, bet arī trešām valstīm Vidusjūras dienvidu krastos, kas izpaužas kā migrantu pamanīšana, aizturēšana, uzņemšana, dokumentu apstrāde un atpakaļuzņemšana.

2.2. Mērķi

2.2.1. To nelegālo imigrantu skaita samazināšana, kuriem nepamanītiem izdodas šķērsot ES ārējās robežas

Dalībvalstu iestādes, kas ir atbildīgas par robežkontroli, nepieciešams apgādāt ar savlaicīgāku un uzticamāku informāciju, ja tām ir jāatklāj, jānosaka un jāpārtver tos, kas nelegāli cenšas iekļūt ES, tādējādi samazinot nelegālo imigrantu skaitu, kuriem izdodas nepamanītiem šķērsot ES robežas.

2.2.2. ES iekšējās drošības paaugstināšana kopumā, uzlabojot pārrobežu noziedzības novēršanu

Robežuzraudzības mērķis nav tikai neatļautas robežšķērsošanas novēršana, bet arī pārrobežu noziedzības apkarošana, kā terorisma, cilvēku tirdzniecības, narkotiku kontrabandas un nelegālas ieroču tirdzniecības novēršana.

Ievērojami finanšu līdzekļi, kuru avots acīmredzami ir dažāda veida nelegālas darbības, kā arī jaunu tehnisko līdzekļu pieejamība organizētajā noziedzībā iesaistītām grupām dara pieejamu plašu iespēju un aprīkojuma klāstu.

Šo draudu apkarošana ir dalībvalstu policijas un informācijas vākšanas dienestu pirmais un galvenais uzdevums. Tomēr efektīva robežu pārvaldības sistēma gan valstu, gan Eiropas līmenī būs vērtīgs līdzeklis pārrobežu noziedzības apkarošanai.

2.2.3. *Meklēšanas un glābšanas spēju paaugstināšana*

Daudzi nelegālie imigranti un personas, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, ceļo ārkārtīgi grūtos apstākļos un uzņemas lielu personisko risku, cenšoties nelegāli iekļūt ES, slēpjoties transporta līdzekļos, kravas kuģos utml. Jo īpaši nesenā ceļošanas prakse, izmantojot ceļošanai pa jūru nederīgas un pārpildītas laivas, ir palielinājusi to neveiksmīgo imigrantu skaitu, kuri turpina zaudēt dzīvību, noslīkstot Atlantijas okeānā starp Āfriku un Kanāriju salām, kā arī Vidusjūrā.

Traģisko nāves gadījumu skaits, kas rodas šādas nelegālās imigrācijas dēļ, nav pieņemams un tādēļ ir ievērojami jāsamazina. Ir jāuzlabo spēja pamanīt mazas laivas atklātā jūrā, tādējādi palielinot meklēšanas un glābšanas iespējas un glābjot vairāk dzīvību jūrā. Tomēr ilgtermiņa risinājumu migrācijas pārvaldības problēmām var sasniegt tikai ar saskaņotas stratēģijas palīdzību, kurā ietverta sadarbība ar trešām valstīm arī robežu uzraudzības jautājumos.

3. **VISPĀRĒJĀ KONCEPCIJA**

Lai sasniegtu iepriekšminētos mērķus ir nepieciešams paredzēt vienotu tehnisko ietvaru, lai atbalstītu efektīvu dalībvalstu iestāžu rīcību vietējā līmenī, vadību valsts līmenī, koordināciju Eiropas līmenī un sadarbību ar trešām valstīm ar mērķi atklāt, noteikt, izsekot un pārtvert personas, kas cenšas nelegāli iekļūt ES, apejot robežšķērsošanas punktus.

Eiropas robežu uzraudzības sistēmai – *EUROSUR* – vajadzētu atbalstīt dalībvalstu centienus sasniegt pilnīgu *situācijas pārzināšanu*⁸ par notiekošo pie to ārējām robežām un paaugstināt valsts tiesībaizsardzības iestāžu *reaģēšanas spējas*⁹.

Šādu ietvaru būtu jāveido, neskarot dalībvalstu jurisdikcijas attiecīgās jomas un neaizstājot pastāvošās sistēmas. Galvenajam operatīvajam mērķim jābūt dažādo sistēmu savāktās informācijas saskaņotāka izmantošana, ievērojot ģeogrāfiskos apstākļus un atšķirības starp dažāda veida robežām, jo īpaši starp sauszemes un jūras robežu.

EUROSUR īstenošana jāsadala trīs posmos, no kuriem pirmie divi jāveic vienlaicīgi, bet trešais pamatots uz iepriekšējiem.

- (1) **1.POSMS.** Valstu robežu uzraudzības sistēmu uzlabošana un paplašināšana, kā arī valstu infrastruktūru un saziņas tīklu savstarpēja savienošana.
- (2) **2.POSMS.** Pētniecības un attīstības mērķtiecīga iesaistīšana, lai uzlabotu uzraudzības instrumentu un sensoru (piemēram, satelītu, bezpilota gaisa kuģu utml.) sniegumu un izstrādātu uzraudzības instrumentu vienotu piemērošanu.

⁸ Situācijas pārzināšanas pasākumi nozīmē, kā iestādes ir spējīgas pamanīt kustību pāri robežai un atrast pamatotos iemeslus kontroles pasākumiem.

⁹ Reakcijas spēja nozīmē laika posmu, kāds ir nepieciešams, lai sasniegtu jebkuru pārrobežu kustības vietu, kas būtu jākontrolē, kā arī laiku un līdzekļus, kas nepieciešami, lai pienācīgi reaģētu uz neparastiem apstākļiem.

Varētu izstrādāt vienotu pierobežas informācijas ainu, lai apkopotu no uzraudzības instrumentiem iegūto informāciju ar citu informāciju¹⁰.

- (3) **3.POSMS.** Visus valstu uzraudzības, jauno uzraudzības instrumentu, Eiropas un starptautisko ziņošanas sistēmu un informācijas avotu sniegtos būtiskos datus strukturēti jāvēc, jāanalizē un jāizplata, lai izveidotu vienotu informācijas apmaiņas vidi attiecīgo valsts iestāžu starpā.

1. un 2. posmam jāaptver ārējās jūras un sauszemes robežas, ņemot vērā mainīgās migrācijas shēmas. 3. posmā uzmanība būtu jāpievērš jūras sfērai, jo tas saistīts ar visdažādāko informācijas avotu apkopošanu, kas iesaistīti darbību novērošanā atklātā jūrā; šāas liela apjoma platību uzraudzības problēmas attiecībā uz sauszemes robežām nepastāv. Jānorāda, ka attiecībā uz gaisa robežām nelegālā imigrācija pa gaisu ir pakļauta efektīvai pārbaudei robežšķērsošanas vietās lidostās. *EUROCONTROL* strādā, lai nodrošinātu Eiropas gaisa telpas un gaisa satiksmes vadības drošību¹¹.

4. DAŽĀDO POSMU UN SOĻU APRAKSTS

Šajā nodaļā sīkāk aprakstīti minētie trīs posmi un ietvertas pārskata darbības, kuras Komisija paredzējusi veikt, kā arī ieteikumi dalībvalstu un *FRONTEX* rīcībai. Tabula, kurā sniegts dažādu soļu pārskats, kas ved uz 3. posmu, ir pievienota pielikumā.

4.1. **1.POSMS. Pašreizējo novērošanas sistēmu un mehānismu savstarpēja sasaiste un pielāgošana dalībvalstu līmenī**

4.1.1. *1. solis. Būtiskākās robežu uzraudzības infrastruktūras izveide valsts līmenī*

MEDSEA un *BORTEC* pētījumos, kā arī saistībā ar EPT *FRONTEX* ierosināja izveidot *Valsts koordinācijas centrus* astoņās dalībvalstīs, kuras veido ES dienvidu jūras robežu Vidusjūrā un Atlantijas okeāna dienvidos¹². *EUROSUR* vajadzībām šādus centrus vajadzētu izveidot arī tajās dalībvalstīs, kuras veido ES austrumu sauszemes robežas un ES jūras robežas Melnajā jūrā¹³.

Šiem centriem jānodrošina reālajam laikam pietuvinātu vietējo, reģionālo un valsts līmeņa lēmumu pieņemšanas procesu starp *visām* valsts iestādēm, kas iesaistītas robežkontroles uzdevumos. Šādiem centriem jāspēj nodrošināt *situācijas pārzināšanu* attiecībā uz apstākļiem un darbībām pie ārējām robežām, kā arī visus atbilstošai reakcijai nepieciešamos instrumentus.

¹⁰ Piemēram, izmantojot satelītus vai kuģu ziņošanas sistēmas, identificēt kuģi ārpus ES teritorijas, ko izmanto noziedzīgai darbībai, līdz tā pārtveršanai ES teritorijā.

¹¹ Gaisa satiksmes vadības drošība ietver gaisa satiksmes līdzekļu un pakalpojumu drošības nodrošināšanu, lai novērstu draudus un ierobežotu to ietekmi uz vispārējo aviācijas tīklu. Gaisa telpas drošība nozīmē gaisa telpas pasargāšanu no neatļautas izmantošanas, iejaukšanās, nelegālām darbībām vai citiem pārkāpumiem.

¹² Portugāle, Spānija, Francija, Malta, Itālija, Slovēnija, Grieķija un Kipra.

¹³ Norvēģija, Somija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Polija, Slovākija, Ungārija, Rumānija un Bulgārija.

Valsts koordinācijas centram jābūt centrālajai sastāvdaļai valsts robežas uzraudzības sistēmā, kura pārklāj visu attiecīgās dalībvalsts ārējo robežu vai, pamatojoties uz riska novērtējumu, *izvēlētas* robežas daļas.

4.1.2. 2. solis. *Saziņas tīkls starp valstu koordinācijas centriem, tostarp FRONTEX*

Jāizveido drošs, datorizēts saziņas tīkls, lai būtu iespējams apmainīties ar datiem 24 stundas dienā reālā laikā gan tieši starp centriem dalībvalstīs, gan ar *FRONTEX*.

FRONTEX jāsaņem informācija no valsts koordinācijas centriem tādā apjomā, kāds nepieciešams kopējo operāciju un riska analīžu veikšanai. *FRONTEX* varētu arī iesaistīt darbā kā Eiropas Situāciju centru, kas tuvu reālajam laikam vāc un izplata šiem centriem informāciju attiecībā uz starpgadījumiem pie ES ārējām robežām.

4.1.3. 3. solis. *Atbalsts kaimiņos esošajām trešām valstīm robežu uzraudzības infrastruktūras izveidei*

Kā to ir parādījuši pašreizējie sadarbības mehānismi Baltijas jūrā un Melnajā jūrā, sadarbība ar kaimiņos esošajām trešām valstīm ir priekšnoteikums situācijas pārzināšanai jūrniecības jomā. Kopiena jau sniedz finansiālu atbalstu vairumam no kaimiņos esošajām trešām valstīm to robežu pārvaldības atbalstam, tomēr īpašā nepieciešamība attīstīt operatīvo sadarbību starp šīm trešām valstīm un dalībvalstīm prasa palielinātu ES finanšu un materiāltehnisko atbalstu robežu uzraudzībai.

Ieteikumi

Dalībvalstis, kas atrodas pie ES ārējām dienvidu un austrumu robežām, tiek aicinātas izveidot:

- *vienu valsts koordinācijas centru*, kas nepārtrauktā režīmā koordinē visu to valsts iestāžu darbības, kuras veic ārējo robežu kontroles uzdevumus (atklāšanu, identificēšanu, izsekošanu un pārtveršanu) un kas spēj nodrošināt informācijas apmaiņu ar centriem citās dalībvalstīs un *FRONTEX*;
- *vienu valsts uzraudzības sistēmu*, kas apvieno uzraudzības darbības uz visas ārējās robežas vai, pamatojoties uz riska analīzi, tās atsevišķi izraudzītās daļās un nodrošina nepārtrauktu informācijas izplatīšanu starp visām ārējās robežas kontrolē iesaistītajām iestādēm;
- dalībvalstis tiek iedrošinātas minētajām darbībām pilnībā izmantot Eiropas Robežu fonda piedāvāto finansiālo atbalstu¹⁴.

FRONTEX līdz 2008. gada beigām jāizstrādā riska novērtējums, kurā noteiktas tās dalībvalstu ārējo robežu daļas, kuras jāuzrauga ar valsts uzraudzības sistēmas palīdzību, šā novērtējuma salīdzinājums ar dalībvalstu iesniegtajiem plāniem un ziņojums par pašreizējo un turpmāk nepieciešamo uzraudzības infrastruktūru atsevišķi izvēlētajās kaimiņos esošajās trešās valstīs.

¹⁴ Dalībvalstis no Ārējā robežu fonda līdzekļiem var finansēt līdz 75 % no izmaksām. Skatīt 2. prioritāti stratēģiskajās pamatnostādņēs 2007. līdz 2013. gadam attiecībā uz Ārējo robežu fondu, kas noteiktas Komisijas lēmumā C(2007) 3925, OV L 233, 5.9.2007., 3. lpp.

Komisija izveidos dalībvalstu un *FRONTEX* ekspertu grupu, lai izstrādātu pamatnostādnes par valsts koordinācijas centru uzdevumiem un sadarbību starp tiem, kā arī par *FRONTEX* lomu.

Komisija Ārējo robežu fonda ietvaros un saskaņoti ar pārējiem sagatavošanās darbiem uzsāks tehnisko pētījumu, lai izstrādātu sistēmas uzbūvi, noteiktu aptuvenās finansiālās izmaksas attiecībā uz sauszemes un jūras robežām, kā arī tehnisko raksturojumu drošam saziņas tīklam starp valsts koordinācijas centriem un *FRONTEX*, pēc iespējas izmantojot jau pastāvošos tīklus. Sistēmas uzbūvei jābūt elastīgai un viegli pielāgojamai, lai tā spētu apvienot gan esošo, gan nākotnē iespējamo robežu uzraudzības instrumentu piemērošanu un izmantošanu (sk. arī 2. posmu). Pētījumā būs iekļauta arī analīze par to, kā sasaistīt *EUROCONTROL* ar *EUROSUR*, lai ilgtermiņā būtu aptverti visi iespējamie ar robežu uzraudzību saistītie draudi.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, Komisija 2009. gada pavasarī:

- ziņos Padomei par progresu attiecībā uz pamatnostādņu izstrādi par valsts koordinācijas centriem un novērtēs tiesību akta priekšlikuma izstrādes nepieciešamību šajā sakarībā;
- iesniegs aprēķinu par aptuvenajām finansiālajām izmaksām valsts koordinācijas centru un valsts robežu uzraudzības sistēmu turpmākai attīstībai;
- iesniegs priekšlikumu par saziņas tīkla sistēmas uzbūvi un aprēķinu par tā izveides aptuvenajām finansiālajām izmaksām.
- novērtēs robežu uzraudzības infrastruktūru atsevišķi izvēlētās kaimiņos esošajās trešās valstīs, pamatojoties uz *FRONTEX* veikto vērtējumu, un vienlaicīgi atbilstoši izmantos šo novērtējumu, plānojot attiecīgās finanšu programmas ārējo attiecību jomā, ņemot vērā pašreizējo finanšu perspektīvu kontekstā pieejamos līdzekļus.

4.2. 2. POSMS. Vienotu instrumentu un lietojumprogrammu izstrāde un ieviešana robežu uzraudzībai ES līmenī

4.2.1. 4. solis. Izpēte un attīstība uzraudzības instrumentu snieguma uzlabošanai

Robežuzraudzības nolūkiem īpaši svarīgi ir divi operatīvie instrumenti, proti, satelīti un bezpilota lidaparāti. Zemes novērošanas (ZN) jaunie satelīti sniedz iespēju novērot zemes lielāko daļu, tostarp atklāto jūru un trešo valstu krastus un teritorijas. Bezpilota lidaparāti spēj sniegt precīzus attēlus un tos pēc pieprasījuma var novietot virs mērķzonas.

Zemes novērošanas satelīti ir lietderīgi uzraudzībai un informācijas vākšanai attiecībā uz iepriekš definētām zonām, bet to izmantojamība izsekošanai pašlaik ir ierobežota. Meklējot plašās teritorijās, nav iespējams atrast mazus objektus, bet augstas izšķirtspējas attēlos teritorijas laukums ir mazs, tādējādi objekta atrašanās vietai ir jābūt iepriekš zināmai, piemēram, pamatojoties uz iegūto informāciju.

Bezpilota lidaparāti un satelīti var izsekot kuģi Eiropas un starptautiskajos ūdeņos. Tomēr pašlaik bezpilota lidaparātiem nav atļauts lidot civilās aviācijas gaisa telpā juridisku un tehnisku iemeslu dēļ. Lai paplašinātu to darbību attiecībā uz izceļošanas trešo valstu piekrastēm, būtu nepieciešami attiecīgi nolīgumi ar šīm trešām valstīm. Šajā sakarībā ir jāņem vērā kopīgais mūsu attiecību stāvoklis ar attiecīgajām trešām valstīm.

4.2.2. 5. solis. *Kopīga uzraudzības instrumentu izmantošana*

Jaunu uzraudzības instrumentu izmantošana sniegtu dalībvalstu iestādēm regulārāku, un uzticamāku ārējās robežas un pierobežu zonu uzraudzības informāciju, turklāt palielinātos izmaksu efektivitāte. Jāapdomā, kā ES var atbalstīt šādu instrumentu attīstību un izmantošanu dalībvalstīs, apsverot ieguldījumu veikšanas vai mehānismu izveides iespējas, kas ļautu kopīgi izmantot tādus dārgus instrumentus kā satelīti. *FRONTEX* varētu atvieglot šos pasākumus, piemēram, uzturot sakarus ar pakalpojumu sniedzējiem, lai iegādātos satelītattēlus vairāku dalībvalstu vārdā vai koordinētu aprīkojuma, piemēram, bezpilota lidaparātu, kopīgu izmantošanu.

4.2.3. 6. solis. *Vienotā pierobežas informācijas aina*

Jaunu instrumentu izmantošana paver *FRONTEX* iespēju vākt stratēģisku informāciju no dažādiem avotiem, kā arī no dalībvalstu iestādēm un trešām valstīm, lai pētītu sakarības un analizētu tendences, atbalstot migrācijas ceļu atklāšanu un risku iepriekšēju paredzēšanu.

Praksē tas kalpotu vienotas pierobežas informācijas ainas izveidei, kas papildinātu riska analīzes, ko pašlaik izmanto *FRONTEX*. Šādu vienotu instrumentu varētu izmantot arī operatīvām vajadzībām un tas ļautu sniegt mērķtiecīgu atbildes reakciju uz iegūto informāciju, ko koordinētu ar *FRONTEX* izveidota situāciju centra palīdzību.

Ieteikumi

Septītā pētniecības un attīstības pamatprogramma (drošības un kosmosa tēmas) būtu jāizmanto uzraudzības instrumentu snieguma un izmantojamības uzlabošanai, lai palielinātu teritoriālo pārklājumu un atklāto aizdomīgo darbību skaitu, kā arī lai uzlabotu potenciāli aizdomīgo mērķu identifikāciju un piekļuvi augstas izšķirtspējas novērošanas satelītu datiem.

Tādēļ 2009.gada pavasarī Komisijai jāiesniedz Padomei koncepcija, kas Globālā monitoringa par vidi un drošību (*GMES*) kontekstā ļautu dalībvalstīm saņemt regulārāku un uzticamāku informāciju no satelītiem un citiem kopīgajiem uzraudzības instrumentiem par to ārējām robežām un pierobežas zonu¹⁵. Šajā koncepcijā jāiekļauj aprēķins par aptuvenām finanšu izmaksām.

FRONTEX 2009. gada pavasarī sadarbībā ar Komisijas *GMES* biroju būtu jā sagatavo trūkumu analīze attiecībā uz dalībvalstu pašreizējo un nākotnē iespējamo satelītu izmantošanu robežu uzraudzības nolūkos, lai definētu tos mērķus, kas būtu jā sasniedz, lai panāktu šo instrumentu kopīgu izmantošanu Eiropas līmenī.

¹⁵ Sk. arī ietekmes novērtējuma 10. un 12. pielikumu.

Komisija Ārējo robežu fonda ietvaros uzsāks pētījumu, kas analizēs šo koncepciju un aptuvenās finanšu izmaksas „vienotās pierobežas informācijas ainas” izveidei un iesniegs ziņojumu Padomei 2009. gada pavasarī.

4.3. **3. POSMS. Vienotas novērošanas un informācijas apmaiņas vides izveide ES jūrniecības nozarei**

3. posms skars tikai jūrniecības nozari. Šā posma mērķis ir apvienot plašākā tīklā visas pastāvošās nozaru sistēmas, kas novēro un ziņo par satiksmi un darbībām dalībvalstu jurisdikcijā ietilpstošajās jūras zonās un blakus esošajās atklātās jūras zonās, tādējādi ļaujot robežkontroles iestādēm izmantot priekšrocības, ko sniedz saskaņota dažādu sistēmu izmantošana. Šis tīkls ir arī integrētās ES jūrniecības politikas mērķis.

4.3.1. *7. solis. Integrēts ziņošanas un uzraudzības sistēmu tīkls robežu uzraudzības un iekšējās drošības nolūkos, kas aptver Vidusjūru, Atlantijas okeāna dienvidu daļu (Kanāriju salas) un Melno jūru*

Ņemot vērā šādas „sistēmu sistēmas” izveides sarežģītību, kā arī pašreizējo migrācijas radīto spriedzi, šo integrēto tīklu vispirms jāattiecina tikai uz iepriekšminētajām zonām un galvenā uzmanība jāpievērš iekšējai drošībai, sasaistot robežkontroles iestādes un citas Eiropas un valstu iestādes, kuru pienākumi un intereses ir saistītas ar jūrniecības nozares drošību.

Šajā nolūkā 2008. gadā tiks uzsākts Jūrniecības politikas izmēģinājuma projekts un sagatavošanās darbi, lai izstrādātu prototipus, kas varētu palīdzēt noteikt atbilstošo tehnoloģiju un aptuvenās finanšu izmaksas sadarbības un informācijas apmaiņas nodrošināšanai starp nozaru iestādēm jūrniecībā, kā arī galīgās sistēmas pirmās sastāvdaļas.

Tiks veikti turpmāki pasākumi integrētā jūrniecības ziņošanas un uzraudzības tīkla progresīvas attīstības veicināšanai, kurā strukturēti un attiecīgi vietējā, dalībvalstu vai Eiropas līmenī tiktu vākta, apkopota, analizēta un izplatīta informācija no dažādām sistēmām, kas izveidotas Eiropas un starptautisko organizāciju vajadzībām (Kuģu novērošanas sistēma, Automātiskās identifikācijas sistēma, Sistēma identifikācijai un uzraudzībai lielos attālumos, *SafeSeaNet* utml.), kā arī valstu uzraudzības sistēmām (piemēram, *SIVE*, *SPATIONAV*, Kuģu satiksmes vadības un informācijas sistēma utml.), kopīgajiem uzraudzības dienestiem (piemēram, radaru satelīti, bezpilota lidaparāti) un informācijas avotiem.

Šo datu analīzei jākalpo, lai pētītu sakarības, analizētu tendences, atklātu anomālijas un tādējādi iepriekš paredzētu riskus. Informācijai jābūt pieejamai visiem attiecīgajiem valstu koordinācijas centriem, lai atvieglotu vadību, kontroli un lēmumu pieņemšanu gandrīz reālā laikā.

Šī vienotā vide varētu attiekties arī uz tādām darbībām kā kuģu, personu un kravas pārbaudes. Īpaša uzmanība ir jāpievērš šo sistēmu un instrumentu drošībai, nodrošinot atbilstošu konfidencialitāti, integritāti un pieejamību.

Pētījums par paredzētās dažādo uzraudzības sistēmu savstarpējās izmantojamības juridiskajiem aspektiem tiks uzsākts 2008. gadā ES jūrniecības politikas ietvaros.

4.3.2. 8. solis. Integrēts ziņošanas un uzraudzības sistēmu tīkls visai ES jūrniecības nozarei

Kā minēts rīcības plānā¹⁶, kas pievienots paziņojumam par ES integrēto jūrniecības politiku¹⁷, Komisija 2008. gada otrajā pusē pieņems paziņojumu par darba plānu un turpmākajiem soļiem pretī Eiropas jūrniecības ziņošanas un uzraudzības sistēmu integrācijai. Tas ietvers ne tikai ar robežām saistītos jautājumus, un tādējādi attieksies uz visām ar jūrniecību saistītām darbībām, kā jūrniecības drošība, jūras vides aizsardzība, zivsaimniecības kontrole un tiesību aizsardzība.

Ieteikumi

Komisijai līdz 2009. gadam jāiesniedz Padomei integrētā ziņošanas un uzraudzības sistēmu tīkla uzbūves skice Vidusjūrai, Atlantijas okeāna dienvidu daļai (Kanāriju salas) un Melnajai jūrai, kas ļautu robežkontroles iestādēm pilnībā izmantot integrētās ziņošanas un uzraudzības sistēmas. Šajā skicē jāņem vērā Ārējo robežu fonda ietvaros veicamā pētījuma rezultāti, Septītās pētniecības un attīstības pamatprogrammas ietvaros veiktie pētījumi, kā arī pārējie nozīmīgie sagatavošanās darbi.

Arī ES jūrniecības politikas ietvaros Komisija sniegs paziņojumu, kurā būs izstrādāts turpmākās rīcības darba plāns, lai integrētu visas Eiropas jūrniecības ziņošanas un uzraudzības sistēmas, kas aptver visas ar jūrniecību saistītās darbības Vidusjūras, Atlantijas okeāna dienvidu daļas (Kanāriju salas) un Melnās jūras reģionos, vēlāk paplašinot šo integrāciju un attiecinot to uz visu ES jūrniecības nozari.

5. PERSONAS DATU AIZSARDZĪBA

Iepriekšminētās dažādās darbības var būt saistītas ar personas datu apstrādi. Tādējādi ir jāievēro Eiropas Savienībā spēkā esošie personas datu aizsardzības principi¹⁸, kas nozīmē, ka personas dati ir jāapstrādā godīgi un likumīgi, tos ir jāvēc konkrētiem, precīzi formulētiem un likumīgiem nolūkiem, un tos nedrīkst turpmāk apstrādāt ar šiem nolūkiem nesavienojamā veidā. Tādējādi personas datu apstrādei *EUROSUR* sakarā jābūt pamatotai ar atbilstošiem tiesību aktiem, kuros definēta apstrādes būtība un noteikti atbilstoši aizsardzības pasākumi.

6. SECINĀJUMI

- Komisija aicina Padomi un Eiropas Parlamentu apspriest šajā paziņojumā minētos ieteikumus.
- Komisija plāno nekavējoties pēc šā paziņojuma publicēšanas kopā ar dalībvalstīm sākt darbu pie pamatnostādņu izstrādāšanas par valstu koordinācijas centru uzdevumiem un sadarbību starp tiem un *FRONTEX*.

¹⁶ SEC(2007) 1278, 10.10.2007., 8. lpp.

¹⁷ COM(2007) 575, 10.10.2007., 6. lpp.

¹⁸ Sk. Direktīvu 95/46/EK, OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.; Regulu (EK) 45/2001, OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.; Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvenciju (Nr. 108).

- Komisija 2009. gadā ziņos Padomei par sasniegto progresu un iesniegs konkrētus priekšlikumus par *EUROSUR* izveidi un darbības uzsākšanu (1.-3. posms), kā paredzēts šajā paziņojumā, tostarp priekšlikumus par pilnīgu sistēmas uzbūvi attiecībā uz valstu robežu uzraudzības sistēmu sasaisti un attiecīgo instrumentu kopīgu piemērošanu un izmantošanu.

Posmi / Soļi		Atbildīgie	ES finansējums	Īstenošanas grafiks					
				2008	2009	2010	2011	2012	2013
I. Valstu infrastruktūras	1. Valstu koordinācijas centru un valstu uzraudzības sistēmu izveide	Dalībvalstis	Ārējo robežu fonds (ĀRF)	Plānošana. <i>FRONTEX</i> riska novērtējums	Publiskais iepirkums. Ziņojums par pamatnostādņēm	Īstenošana			Rezerves gads
	2. Saziņas tīkls starp valstu centriem, <i>FRONTEX</i> ieskaitot	Dalībvalstīs, <i>FRONTEX</i>	ĀRF dalībvalstu ieguldījumam; <i>FRONTEX</i> budžets	Tīkla uzbūves izpēte	Pētījuma iesniegšana un apspriešana	Īstenošana			Rezerves gads
	3. Atbalsts kaimiņvalstīm infrastruktūras izveidei	Padome, <i>FRONTEX</i> , Komisija	<i>FRONTEX</i> budžets pētījumiem	Uzraudzības infrastruktūras izpēte	Pētījuma iesniegšana un apspriešana	Iespēju robežās palīdzība atsevišķi izvēlētām trešām valstīm			
I Kopīgie instrumenti	4. Izpēte un izstrāde uzraudzības instrumentu snieguma uzlabošanai	Komisija	Septītā pētniecības un attīstības pamatprogramm a (<i>FP7</i>)	Izpētes un izstrādes projektu plānošana un izpilde uzraudzības instrumentu snieguma uzlabošanai					
	5. Kopīga uzraudzības instrumentu izmantošana	Komisija, <i>FRONTEX</i>	<i>FP7</i>	Kopīgas uzraudzības instrumentu izmantošanas izpēte	Pētījuma iesniegšana un apspriešana	Īstenošana			
	6. Vienotā pierobežas informācijas aina	Komisija, <i>FRONTEX</i>	ĀRF izpētei. <i>FRONTEX</i> īstenošanai.	Koncepcijas izstrāde	Koncepcijas iesniegšana	Īstenošana			
III Tīkls	7. Integrētais tīkls Vidusjūrai, Kanāriju salām un Melnajai jūrai	Dalībvalstis, Komisija	ĀRF un <i>FP7</i> izpētei	Uzbūves izpēte un sagatavošanās pasākumi (ES jūrniecības politika)	Sistēmas uzbūves iesniegšana attiecībā uz <i>EUROSUR</i>	Ar <i>EUROSUR</i> saistīto daļu īstenošana			
	8. Attiecināšana uz Atlantijas okeānu, Ziemeļjūrai un Baltijas jūrai	Padome, Komisija	Vēl jāizlemj	Vēl jānosaka saskaņā ar 2008. gada paziņojumu					